

Sözel Ak?c?I?k Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sözel Ak?c?I?k Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30843>

Özet

Sözel Ak?c?l?k Testi (Verbal Fluency Test), nöropsikolojik de?erlendirmelerde yayg?n olarak kullan?lan, bireyin yönetici i?levlerinin kritik bir bile?enini, yani belirli k?s?tlamalar alt?nda (fonemik veya semantik kategoriler) kelime da?arc???na h?zli ve esnek eri?im yetene?ini ölçmek için tasarlanm?? bir araçtır. Bu ölçek, Merve Bayer tarafından 2013 y?l?nda tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında, 8, 9 ve 10 ya? grubu Türk çocuklar?n?n karma??k dikkat ve yönetici i?levlerini de?erlendiren bir test bataryas?n?n parçası olarak uyarlanm?? ve kullan?lm??tır. Test, özellikle bilişsel esneklik, organize etme ve kelime bulma zorluklar?n?n de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sözel Ak?c?l?k Testi, Sözel Ak?c?l?k, Yönetici ??levler, Dikkat, Nöropsikolojik De?erlendirme, Çocuk Gelişimi, Bilişsel Esneklik.

Yazarlar

Merve Bayer (Uyarlamadan Sorumlu Yazar).

Amaç

Sözel Ak?c?l?k Testi'nin temel amacı, bireyin dili organize etme, kelime da?arc???na eri?im hız? ve spontane olarak üretme yetene?ini ölçmektir. Bu yetenek, yönetici i?levler kapsamında s?n?flandırılır ve özellikle planlama, organize etme ve bilişsel esneklik gibi süreçlerle ilişkilidir.

Merve Bayer'in (2013) çalışmas?nda bu test, 8, 9 ve 10 ya? grubu Türk çocuklar?nda kullan?larak, bu ya? grubundaki çocuklar?n yönetici karma??k dikkat i?levlerinin güvenilirli?ini ve geçerlili?ini araştırmayı amaçlayan kapsamlı bir de?erlendirmenin parçası olmuştur. Klinik uygulamalarda, testin sonuçları dikkat eksikli?i, öğrenme güçlükleri veya diğer nörogelişimsel bozukluklarla ilişkili sözel üretim zorluklar?n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Test, bireyin zihinsel esnekli?ini ve depolanm?? bilgilere eri?im stratejilerini yansıtan sözel ak?c?l?k yap?s?n? de?erlendirir. Sözel ak?c?l?k genellikle iki ana bile?en üzerinden incelenir: **Semantik (Kategorik) Ak?c?l?k** (belirli bir anlamsal kategoriye ait kelimelerin üretimi, örneğin hayvanlar) ve **Fonemik (Harf) Ak?c?l?k** (belirli bir harfle başlayan kelimelerin üretimi).

Sözel ak?c?l?k performans?, sadece dil becerilerini değil, aynı zamanda dikkat kontrolü, engelleme ve stratejik arama gibi üst düzey bilişsel süreçleri de gerektirir. Bayer'in çalışmas?, bu

testin çocuklar?n geli?imsel nöropsikolojik profilinde yönetici i?levler üzerindeki katk?s?n? incelemeyi hedeflemi?tir.

Geçerlik

Kaynakta do?rudan spesifik bir geçerlik katsay?s? sunulmam?? olsa da, Merve Bayer'in 2013 tarihli yüksek lisans tezi, kullan?lan testlerin 8, 9 ve 10 ya? grubu Türk çocuklar? popülasyonunda **geçerlilik** çal??malar?n?n yap?ld???n? belirtmektedir. Bir uyarlama çal??mas? olarak, tezin muhtemelen yap? geçerli?i (construct validity) ve/veya e? zamanl? geçerlik (concurrent validity) yöntemlerini kullanarak testin bili?sel yap?y? do?ru ölçtü?ünü göstermesi beklenir.

Sözel ak?c?l?k testlerinin geçerli?i, genellikle testin ölçtü?ü bili?sel yap?n?n teorik beklentilerle uyumunu (örne?in, frontal lob i?leviyle korelasyonu) ve di?er standart nöropsikolojik araçlarla olan ili?kisini inceleyerek kan?tlan?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynak verilerinde detayl? güvenilirlik istatistikleri (örne?in, test-tekrar test korelasyonu veya puanlay?c?lar aras? güvenilirlik) belirtilmemi?tir. Ancak tezin ba?l???n?, kullan?lan test bataryas? için **güvenilirlik** çal??malar?n?n Türk çocuklar? üzerinde gerçekleştirildi?ini aç?kça göstermektedir.

Sözel Ak?c?l?k Testi gibi performans testlerinde güvenilirlik, puanlama tutarlıl??? ve zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n istikrar? aç?s?ndan önemlidir. Uyarlama sürecinde, testin Türk kültüründeki dilsel nüanslara ra?men kararlı sonuçlar üretip üretmedi?i de?erlendirilmi? olmalıdır.

Faktör Analizi

Merve Bayer'in 2013 tarihli tez çal??mas? kapsam?nda Sözel Ak?c?l?k Testi'ne ili?kin spesifik bir faktör analizi sonucu kaynakta sunulmam??tır. Sözel ak?c?l?k testleri, genellikle tek bir genel sözel üretim kapasitesini temsil eden bir faktör yap?s? sergileyebilir veya semantik ve fonemik görevler ayr?ld???nda iki farklı faktör (kategori tabanlı eri?im ve stratejik harf tabanlı arama) ortaya koyabilir.

Testin di?er yönetici i?lev testleriyle birlikte kullan?lmas?, bu testin bili?sel batarya içindeki özgün yap?s?n? ve di?er dikkat bile?enlerinden ayr??ma derecesini belirlemeye yönelik dolayl? bir yakla??m sunmaktadır.

Ölçüm Arac?

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation) ve Nöropsikolojik Performans Testi

Format: Bireysel olarak uygulanan, sözel yanıt gerektiren ve zaman kısıtlaması olan standart bir görev.

Mevcut Dil: Türkçe (Merve Bayer'in 2013 uyarlama çalışması temel alınmıştır).

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Gelişimsel popülasyon).

Yaş Grubu: 8, 9 ve 10 yaş grubu çocuklar.

Popülasyon Detayları: İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yapılan yüksek lisans tezi kapsamında yer alan Türk çocukları.

Test Metodolojisi: Uygulayıcı tarafından belirlenen bir süre (genellikle 60 saniye) zarfında, katılımcıdan belirli bir kategoriye (örneğin, meyveler) veya belirli bir harfe (örneğin, K harfi) ait mümkün olduğunca çok kelime üretmesi istenir.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Değerlendirme, Nöropsikoloji, Sözel Akıcılık, Okul Çağ Çocukları, Geçerlilik, Güvenilirlik, Merve Bayer, Yönetici İstevler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: İstanbul Bilim Üniversitesi (Tezin gerçekleştirildiği kurum).

Finansman ve Ücret ve Test Yeri

Bu testin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik/güvenilirlik çalışmaları'nın yapıldığı yıl **2013**'tür. Testin orijinal versiyonunun kullanımı telif hakkı ve lisanslama gerektirebilir. Bu çalışma, akademik bir araştırmaya (yayınlanmamış yüksek lisans tezi) kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Testin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sozel-akicilik-testi-toad.pdf](#)

Referanslar

Bayer, M. (2013). *Yönetici karmaşık dikkat istevlerini değerlendiren testlerin 8, 9 ve 10 yaş grubu Türk çocuklarında güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sözel Ak?c?l?k Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynak içeri?inde Sözel Ak?c?l?k Testi'nin spesifik maddeleri, uygulama kategorileri (semantik veya fonemik) veya yönergeleri listelenmemi?tir. Bu test, standardize edilmi? nöropsikolojik uygulama prosedürleri kullan?arak ger?ekle?tirilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM